

Geen chocomelkpreek

Oudejaarsvesper, Christus Triumfatorkerk 31 december 2022

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Bijbellezing Micha 7: 1-7 en 18-20

KOMEN

- Piano: Koraalvariaties over L. 90a O God, die droeg ons voorgeslacht.
- Welkom (ouderling van dienst)
- Aanvangslied Tijd van leven (Lied 845 – melodie Psalm 86) (st)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalmgebed

We zingen Psalm 90: 1

We lezen Psalm 90: 1-4 en 11-17

WOORD

- Bijbellezing Micha 7: 1-7 en 18-20
- Lied 'De nacht is haast ten einde' (Lied 445: 2, 3 en 4)
- Overdenking

Koning Willem-Alexander had een warme en persoonlijke kerstboodschap dit jaar. In een tijd waarin veel mensen het moeilijk hebben, probeerde hij bemoedigende en verbindende woorden te spreken.

"we moeten niet blijven steken in het zoeken naar zondebokken, in cynische kritiek of onverschilligheid". Het is, zoals de koning beschreef, inderdaad een zoektocht naar een nieuw evenwicht in wat voor samenleving we willen zijn, en hoe we vasthouden aan onze waarden van vrijheid, gelijkwaardigheid en sociale rechtvaardigheid.

In de krant werd de kersttoespraak van de koning vergeleken met die van de paus.

Tegenover zijn bezorgde en warme boodschap, stak dit jaar de kerstboodschap van de paus scherp af. Paus Franciscus sprak op kerstavond over 'de hebzucht en lust naar macht' die zo groot is dat sommigen zelfs 'hun burens verorberen'. Op eerste kerstdag constateerde de paus vooral een 'ernstig gebrek' aan vrede, en hij sprak over de Derde Wereldoorlog. Franciscus stak zijn afkeer over de oorlog in Oekraïne niet onder stoelen of banken. Hij riep opnieuw op er een eind aan te maken, en solidair te zijn met Oekraïners.

Hoe terecht deze boodschap van de katholieke leider ook is, er blijft hierdoor vooral een gevoel hangen van frustratie en machteloosheid. Terwijl het kerst was. Een vredesboodschap, een toespraak van hoop, zoals we van de paus gewend zijn, was juist in deze onzekere tijd wat meer welkom geweest. – zo schreef Trouw.

Ik was het daar niet zo mee eens. Natuurlijk is er met Kerst behoefte aan warme en zoete preken. In de krant noemde iemand het *chocomelk preken* – warm en zoet. En ik doe daar natuurlijk ook aan mee. Maar dat is het natuurlijk niet helemaal. De waarheid moet ook gezegd kunnen worden. De vinger moet ook op de zere plek gelegd kunnen worden. En dat is wat Paus Franciscus deed. Hij riep op om oorlog te stoppen. En gaf aan wat de consequenties zijn als dat niet gebeurt.

Het lijkt een beetje op de oudejaarstoespraak van Micha.

Micha kijkt als een oude man terug op zijn leven en maakt de balans op, alle oogst in binnengehaald en nu is het tijd op te berekenen wat de opbrengst is, en wat de verliezen zijn die geleden worden.

Micha doet wat wij ook doen in deze laatste week van het jaar: de balans opmaken. Op de televisie en in de kranten. Met lijstjes en jaaroverzichten. Micha is niet direct blij als hij terugkijkt

op het jaar. Het is niet een vrolijke lezing op deze laatste dag van het jaar. Het wordt gen chocomelkpreek bij Micha. En hij trekt de toestand in de wereld zich persoonlijk aan: 'Ongelukkige die ik ben...'

Geen volle druiventros te vinden in zijn oogstmanden, geen sappige vijg weer, waarbij het water hem in de mond loopt.

En de oogst die Micha verzamelt is niet alleen schaars met voedsel. Waar zijn nog mensen te vinden die trouw zijn en rechtschapen?

Micha zoekt eerlijkheid en oprechtheid. Micha zoekt sociale cohesie: gemeenschapszin.

Maar het lijkt vruchteloos in zijn tijd, in zijn land. Mensen staan tegen elkaar op zelfs binnen het gezin. Wat is er over van de tijd waarin men de Eeuwige eerbiedigde?

Het blijft opmerkelijk hoe actueel de profetieën van Micha zijn, want zijn dat niet precies onze vragen als wij terugkijken op het jaar. Zoeken wij in ons gezin, in onze kerk, in ons land niet ook juist naar trouw, naar rechtschapenheid, naar gemeenschapszin?

En waar vinden we dat dan als we terugkijken op dit jaar? Niet direct bij ons zoekende kabinet, vrees ik. Die zich geen raad weet met vluchtelingen en stikstof en niet direct bij de kloven die zich lijken te vergroten in onze samenleving.

Waar vinden we in het Nederland van 2022 trouw en gemeenschapszin?

In de bovenzaal van de Duinzichtkerk waar enkele weken lang twee gezinnen werden opgevangen die anders in Ter Apel buiten moesten slapen. Inmiddels zijn ze geregisterd als asielzoeker en hebben een opvangplek gekregen. Net als de achttien mannen die in kerk en buurthuis Bethjel werden opgevangen. Het had iets van het kerkasiel van vier jaar terug. Daar was gemeenschapszin, daar was harmonie, daar was een grens doorbrekende geest te ervaren, heilige Geest. Hoe eenvoudig kan het zijn. Een gastvrij huis, of een gastvrije kerk, en lege vloer om op te zitten. De geloofstaal die een taalbarrière doorbreekt.

Ondanks zijn harde woorden is Micha naar die warmte op zoek. Betrokkenheid en vooral ontdekken wat je samenbindt in het geloof. Zoals ook wij dat doen. In een eenvoudig kerstspel op Kerstochtend en traditioneel en met mensen die maar een keer per jaar naar de kerk gaan op kerstavond.

Ergens moet Micha ook zo'n ervaring hebben gehad, want hij blijft niet verbittert zitten aan het einde van het jaar met zijn karige druiventros en droge vijg. Hij blijft vol van hoop.

Hoop, dat is het woord dat nodig is om verder te kunnen, dat is de dragende kracht onder ons bestaan. Hoop en vertrouwen, omdat God zijn trouw bewijst en zijn goedheid, zoals hij dat eens aan Abraham en Jacob heeft getoond, zo zal God dat blijven doen aan Micha aan ons.

Hoop die levend blijft, omdat we zien dat het mogelijk is: trouw en gemeenschapszin. Mensen die elkaar ontmoeten. Van hart tot hart.

Dat is ondanks alles de belofte waarmee Micha zijn boek afsluit.

Met die belofte kan je verder. De belofte van Gods trouw. Voor vele van ons gaat het rustig zijn gangetje verder en is het morgen geen andere dag dan vandaag.

Voor anderen bracht 2022 een rijke oogst, omdat ze huwelijks jubileum vierden, of vader of moeder werden, of afstudeerden. Hopelijk viel er ook voor u te oogsten

Maar ook onder ons zijn mensen die teleurgesteld zijn of verdrietig als ze de balans van 2022 opmaken. Juist deze laatste dagen hoorden we verdrietige berichten. Mariette Groen die door het oog van de naald krop en nog een lange weg te gaan heeft. Adriaan Sala die een zoon verloor. Sjaak Vork die in enkel weken zo zwak werd dat hij overleed. Voor hen zal 2022 een jaartal zijn dat altijd deze herinnering met zich meebrengt. Zoals er voor u ook ongetwijfeld verdrietige herinneringen zijn.

Wie we ook zijn. Of deze dag een dag als alle andere is, of een overgang naar een nieuw jaar met nieuwe mogelijkheden, of een jaar waarin je op zoek moet naar nieuw houvast, voor ons allen geldt het zelfde als voor Micha: het gaat niet altijd goed. in deze wereld, in dit land, met ons zelf als individu. Er zitten zure vruchten bij. Maar voor geldt óók de belofte van Micha: God brengt ons bij elkaar, en God houdt ons bij elkaar, want wie is een God als ónze God: een God die schuld vergeeft, die trouw is tot in eeuwigheid.

Die *belofte* brengt ons het nieuwe jaar in. Een waarin we elkaar trouw mogen zijn. Een jaar waarin Gods trouw blijft. Wat er ook gebeurt. Amen.

- Muzikaal intermezzo J.S. Bach (1685-1750), Das alte Jahr vergangen ist BWV 1091

ANTWOORD

- Lied 'God heeft het eerste woord' (lied 513: 1, 3 en 4)
- Gebeden
- Collecte, tijdens de collecte pianomuziek: S.W. Müller (1905-1946), koraalbewerking over L. 755 O dass ich tausend Zungen hätte.

GAAN

- Slotlied 'Toch overwint eens de genade' (Lied 755)
- Zegen – gezongen amen:
- Pianomuziek: J.S. Bach, Fuga in es-dur BWV 552 "St. Anne".